

**Силабус навчальної дисципліни
«МИТНА СПРАВА»**

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Освітньо-професійна програма:

«Економічна кібернетика»

Рік навчання: 4, **Семестр:** 7

Кількість кредитів: 3

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диф. залік

Форма проведення занять: лекції, семінарські заняття

Назва курсу	Митна справа
Викладач	Гребельник Олександр Петрович
Контактний телефон	+380679836877
E-mail	hreb_alex@ukr.net
Консультації	<i>Очні консультації:</i> 2 год на 1 академічну групу (за попередньою домовленістю з викладачем) <i>Онлайн-консультації:</i> розклад присутності викладача на спеціальному форумі узгоджується із викладачем

1. Коротка анотація до курсу. Активне інтегрування економіки України до системи світового господарства передбачає формування оптимального механізму державного регулювання митних відносин. Основними завданнями вивчення дисципліни «Митна справа» є осмислення ролі митно-тарифних відносин в системі регулювання зовнішньоекономічної діяльності; вивчення законів та закономірностей побудови митної системи держави; розуміння суттєвості та специфіки механізму функціонування митної справи в Україні; вміння аналізувати і оцінювати тенденції, суперечності, проблеми розвитку митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; дослідження специфіки розмитнення вантажів під час експортно-імпортних операцій; вивчення основних процедур системи державного митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Оволодіння цим курсом повинне виробити у студентів навички практичного використання методів, прийомів і правил митних відносин.

2. Формат курсу – очний та змішаний. Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання із застосуванням спеціальних інформаційних технологій, зокрема комп'ютерної графіки, аудіо- та відео-, інтерактивних елементів, онлайн консультування тощо.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни.

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними компетентностями.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької та торговельної діяльності або в процесі

навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких та торговельних структур, характеризується комплексністю та невизначеністю умов, а саме у сфері товарознавчої та інших експертиз для запобігання порушенню митних правил, контрабанди при оформленні імпорту та експорту продукції різного походження тощо.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- здатність застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні та фахові компетентності:

- критичне осмислення теоретичних засад підприємницької та торговельної діяльності;
- здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких та торговельних структур;
- здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торговельної діяльності;
- здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких та торговельних структур;
- здійснювати оперативний контроль за дотриманням вимог під час переміщення товарів через митний кордон України.

4. Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні отримати наступні результати:

- знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення демократичної, соціальної і правової держави;
- застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності;
- застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких та торговельних структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

5. Обсяг курсу для денної форми навчання

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16 год.
семінарські заняття	14 год.
самостійна робота	58 год.

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання. Під час викладання дисципліни застосовуються сучасні мультимедійні технології; самостійна робота студента організовується на основі використання автоматизованої системи управління навчанням MOODLE. У період сесії здобувачеві освіти бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період – комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу Internet), доступ до платформи MOODLE та оргтехніку для комунікації з викладачем та підготовки (друку) рефератів, проектів та інших письмових робіт.

7. Політика курсу – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня повинні дотримуватися академічної доброчесності відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Державному податковому університеті», «Положення про академічну

добročесність», Кодексу академічної добročесності Державного податкового університету».

Дотримання академічної добročесності здобувачами освіти передбачає:

✓ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);

✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

✓ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

✓ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

8. Схема дисципліни

Години/ семестр	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількіс- ть балів)
15 год./ 7 сем.	<p>Тема 1. Сутність та особливості здійснення митної справи</p> <p>1. Поняття, сучасний стан та перспективи розвитку митно-тарифних відносин.</p> <p>2. Митна справа як складова зовнішньоекономічної діяльності держави.</p> <p>3. Об'єкти та суб'єкти митно-тарифних відносин.</p> <p>4. Функціональна направленість митних органів в системі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>5. Специфіка здійснення митної політики держави.</p>	<p><i>Лекція:</i> послідовне викладення матеріалу за темою з використанням мультимедійних засобів</p> <p><i>Самостійна робота:</i> опрацювання здобувачами освіти питань, винесених на самостійну роботу, відповідно до навчальної програми дисципліни</p>	<p>Ознайомитися з характеристикою системи митного регулювання.</p> <p>Визначити особливості митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>З'ясувати економічну природу застосування митних регуляторів.</p> <p>Ознайомитися з механізмом функціонування митної системи.</p>	—
10 год./ 7 сем.	<p>Тема 2. Організація митної системи в Україні</p> <p>1. Роль Державної митної служби України в системі регулювання зовнішньоекономічної діяльності.</p>	<p><i>Лекція:</i> послідовне викладення матеріалу за темою з використанням мультимедійних засобів</p>	<p>Ознайомитися з специфікою митної системи України.</p> <p>Визначити місце Державної митної служби України в системі</p>	5 б.

	<p>2. Характеристика державних органів регулювання митної справи в Україні та функцій, що вони виконують.</p> <p>3. Взаємодія митних органів з іншими державними службами при здійсненні митного регулювання.</p> <p>4. Періодизація сучасного етапу розвитку митної системи в Україні.</p>	<p><i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни</p> <p><i>Самостійна робота:</i> опрацювання здобувачами освіти питань, винесених на самостійну роботу, відповідно до навчальної програми дисципліни</p>	<p>регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Вивчити особливості побудови організаційної структури митної системи.</p>	
10 год./ 7 сем.	<p>Тема 3. Характеристика системи митного оподаткування</p> <p>1. Митні платежі як основні інструменти системи митного оподаткування.</p> <p>2. Класифікація митних платежів.</p> <p>3. Роль непрямих податків в системі митного оподаткування.</p>	<p><i>Лекція:</i> послідовне викладення матеріалу за темою з використанням мультимедійних засобів</p> <p><i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни</p> <p><i>Самостійна робота:</i> опрацювання здобувачами освіти питань, винесених на самостійну роботу, відповідно до навчальної програми дисципліни</p>	<p>Охарактеризувати цілі застосування митних податків. Визначити роль митних платежів в торговому обороті. Ознайомитися із сутністю застосування непрямих податків. Проаналізувати принципи побудови механізму функціонування митних зборів.</p>	5 б.
10 год./ 7 сем.	<p>Тема 4. Мито як інструмент економічної політики держави</p> <p>1. Поняття митного тарифу.</p> <p>2. Характеристика основних видів мита.</p>	<p><i>Лекція:</i> послідовне викладення матеріалу за темою з використанням мультимедійних засобів</p>	<p>Охарактеризувати причини застосування імпортного мита. Проаналізувати сутність тарифної деескалації при використанні</p>	5 б.

	<p>3. Класифікація видів мита за напрямом руху.</p> <p>4. Характеристика видів мита за способом нарахування: адвалорне, специфічне, комбіноване та змішане мито.</p>	<p><i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни</p> <p><i>Самостійна робота:</i> опрацювання здобувачами освіти питань, винесених на самостійну роботу, відповідно до навчальної програми дисципліни</p>	<p>ввізного мита. Визначити торговельно-політичну роль митного тарифу. Проаналізувати наслідки застосування ввізного мита.</p>	
10 год./ 7 сем.	<p>Тема 5. Митні режими та особливості їх здійснення</p> <p>1. Сутність та систематизація митних режимів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>2. Особливості застосування митного режиму при переміщенні майна через кордон.</p> <p>3. Використання митних режимів при наданні митними органами послуг у сфері митно-тарифних відносин.</p> <p>4. Специфіка митного регулювання операцій з давальницькою сировиною.</p> <p>5. Характеристика спеціальних митних режимів.</p>	<p><i>Лекція:</i> послідовне викладення матеріалу за темою з використанням мультимедійних засобів</p> <p><i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни</p> <p><i>Самостійна робота:</i> опрацювання здобувачами освіти питань, винесених на самостійну роботу, відповідно до навчальної програми дисципліни</p>	<p>Ознайомитися з механізмом функціонування митних режимів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Визначити сутність нарахування митних платежів в залежності від режиму. Описати роль системи митних режимів при захисті національного ринку. Охарактеризувати механізм дії спеціальних митних режимів.</p>	5 б.
10 год./ 7 сем.	<p>Тема 6. Митний контроль як складова митної справи</p> <p>1. Суть та організація системи митного контролю.</p> <p>2. Мета та форми митного контролю.</p>	<p><i>Лекція:</i> послідовне викладення матеріалу за темою з використанням мультимедійних засобів</p>	<p>Охарактеризувати сутність та організацію системи митного контролю. Визначити поняття контрабанди. Охарактеризувати</p>	5 б.

	<p>3. Поняття зони митного контролю.</p> <p>4. Операції з товарами та іншими предметами, що знаходяться під митним контролем.</p>	<p><i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни</p> <p><i>Самостійна робота:</i> опрацювання здобувачами освіти питань, винесених на самостійну роботу, відповідно до навчальної програми дисципліни</p>	<p>механізм застосування ПМП</p> <p>Ознайомитися з поняттям зони митного контролю.</p>	
<p>10 год./ 7 сем.</p>	<p>Тема 7 Характеристика системи митного оформлення</p> <p>1. Сутність механізму митного оформлення.</p> <p>2. Класифікація основних документів при експорті та імпорту товарів.</p> <p>3. Механізм декларування товарів як складова митного оформлення.</p>	<p><i>Лекція:</i> послідовне викладення матеріалу за темою з використанням мультимедійних засобів</p> <p><i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни</p> <p><i>Самостійна робота:</i> опрацювання здобувачами освіти питань, винесених на самостійну роботу, відповідно до навчальної програми дисципліни</p>	<p>Ознайомитися із систематизацією митних документів.</p> <p>Охарактеризувати поняття механізму митного оформлення.</p> <p>Визначити сутність механізму декларування товарів в системі митного оформлення.</p> <p>Проаналізувати особливості підготовки основних документів при експорті та імпорту товарів.</p>	<p>5 б.</p>
<p>15 год./ 7 сем.</p>	<p>Тема 8. Митно-тарифні аспекти економічної інтеграції</p> <p>1. Характеристика рівнів міжнародної економічної інтеграції.</p> <p>2. Митно-тарифна складова преференційно-</p>	<p><i>Лекція:</i> послідовне викладення матеріалу за темою з використанням мультимедійних засобів</p>	<p>Ознайомитися з поняттям рівнів міжнародної економічної інтеграції.</p> <p>Охарактеризувати умови і механізм</p>	<p>5 б.</p>

торговельних угод між країнами. 3. Специфіка функціонування механізму нарахування імпортного мита в зонах вільної торгівлі.	<p><i>Семінар:</i> Тести, робота в групах, дискусія, усне опитування, підготовка презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни</p> <p><i>Самостійна робота:</i> опрацювання здобувачами освіти питань, винесених на самостійну роботу, відповідно до навчальної програми дисципліни</p>	застосування преференційно-торговельних угод між країнами. Проаналізувати особливості дії митного союзу.	
--	---	---	--

9. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Модулі	Модуль 1 (20 балів)				Контрольний захід №1 – 5 балів	Диференційований залік – 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів (диференційований залік)
Загальна кількість балів за модулем №1	16						
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4			
Відповідь на семінарському занятті	–	5	5	5			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Модулі	Модуль 2 (20 балів)						
Загальна кількість балів за модулем №2	20						
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8			
Відповідь на семінарському занятті	5	5	5	5			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи						
Індивідуальна робота	5						
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE	5						

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-більшою шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		

60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

11. Політика оцінювання

✓ **Політика щодо дедлайнів та перескладання.** Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (знижуються на 1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ за наявності поважних причин.

✓ **Політика щодо академічної доброчесності.** Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліку забороняється (зокрема з використанням мобільних девайсів).

✓ **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру / диференційований залік – 50/50%.
Семінарські заняття	Студенти готуються до семінарського заняття за визначеним переліком питань. Рівень знань оцінюється: «відмінно» – коли здобувач вищої освіти дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, вирішення задач та вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; «добре» – коли здобувач вищої освіти володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; «задовільно» – коли здобувач вищої освіти дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність; «незадовільно з можливістю повторного складання» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій. Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу.
Вимоги до самостійної роботи	За кожною темою курсу передбачено самостійне опрацювання низки питань, що передбачає систематизацію та узагальнення вивченого матеріалу за допомогою побудови моделей-схем та використання графічного, табличного методів тощо. Оцінювання самостійної роботи

	здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи.
Умови підсумкового контролю	Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточного та підсумкового засвоєння теоретичного матеріалу у формі диф. заліку.

12. Рекомендована література

Базова

1. Гребельник О.П. Митна справа Підручник. – К: Центр учбової літератури. – 2021. – 472с.
2. Митна енциклопедія: У 3-х томах. Бережнюк І.Г., Гребельник О.П., Пашко П.В. та ін. - Наукове видання. Державний науково-дослідний інститут митної справи. Хмельницький. 2014. – 592 с.
3. Митна справа. Науковий практикум. За ред. д.е.н., професора О.П. Гребельника. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 227 с.
4. Митний кодекс України . – «Голос України» №73-74.21.04. 2012. С.21-62 .
5. Науково-практичний коментар Митного кодексу України /За заг. ред.. Додіна Є.В. – К.: Видавничий дім «Професіонал», 2019. – 730 с.

Допоміжна:

1. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник Ірпінь: Університет ДФС України 2019. 410 с.
2. Гребельник О. Розвиток митної справи за часів Київської Русі // Митна безпека. № 1, Ірпінь, 2017 р., с.49-58.
3. Про митний тариф України: Закон України № 584-VII від 05.07.2020. URL: www.rada.kiev.ua
4. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.91 // Укр. митниця: Довідник. Київ: Лібра, 1993. 67 с.
5. Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» 22 грудня 1998 року N 330-XIV.- URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
6. Положення про Державну митну службу України: 5 березня 2019 р. URL: <http://www.rada.gov.ua>
7. Рамкова стратегія митного співробітництва між Україною та ЄС (набула чинності): http://www.kmu.gov.ua/control/ru/publish/printable_article?art_id=245350673].
8. Розвиток митної політики України в контексті реалізації економічної функції держави. Монографія/ [За ред. д.е.н., проф. О. П. Гребельника. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 266 с.

Іноземні джерела:

1. Kalizinje F. Combating customs revenue fraud in WCO East and Southern African Region: A mirror analysis through the lens of Malawi // Global Trade and Customs Journal. № 3 (5). 2018. P. 224–233.

Інформаційні інтернет-ресурси

1. Сайт Державної митної служби України URL: <https://bi.customs.gov.ua/trade/#/turnoverhs>
2. Сайт Державного науково-дослідного інституту митної справи. URL: <http://dndims.com>
3. Сайт ЛІГА: ЗАКОН: URL: <http://www.liga.net>.
4. Сайт Державної статистичної служби України URL: <http://ukrstat.kmu.gov.ua>
5. Сайт Всесвітня митна організація URL: <http://www.wcoomd.org/>